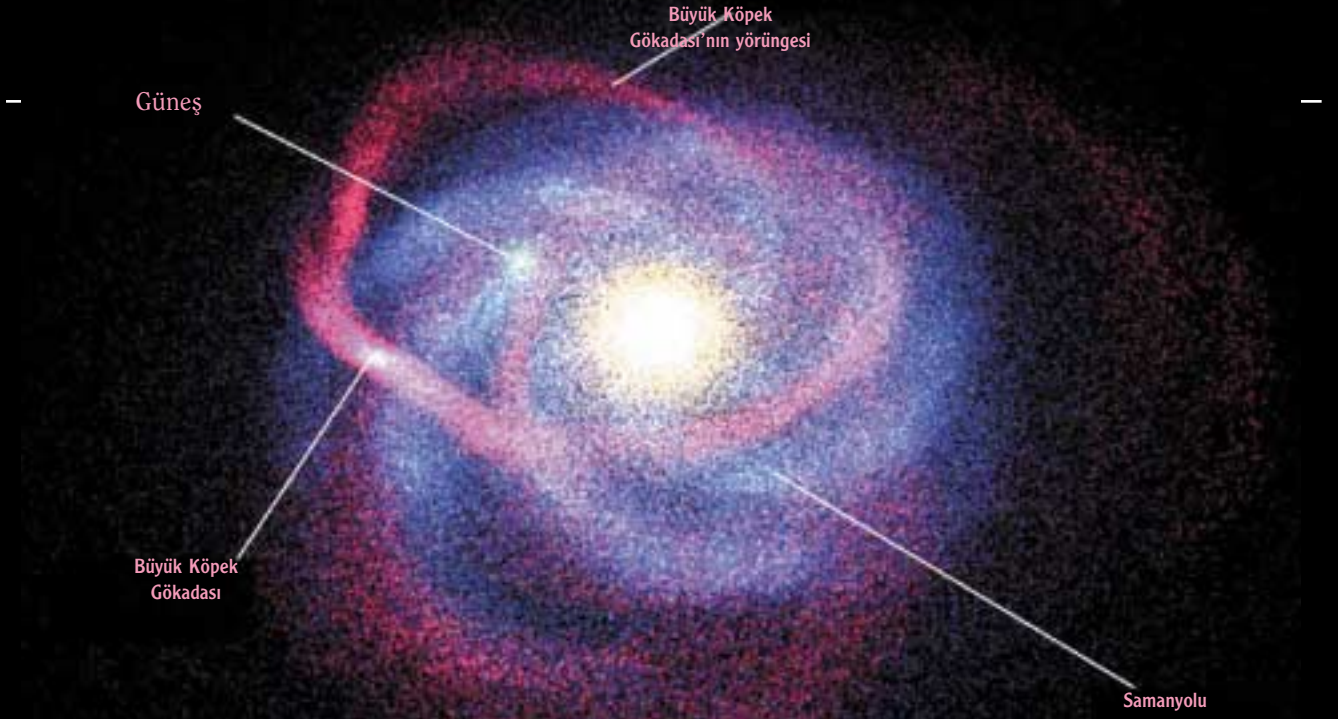

Samanyolu'nun Yeni Kurbanı

Avustralyalı, Fransız, İngiliz ve İtalyan gökbilimcilerden kurulu bir ekip, Samanyolu'nca yutulmakta olan yeni bir gökada keşfettiler. İçinde bulunduğu takımyıldız bölgesi nedeniyle Büyük Köpek cüce gökadası diye adlandırılan yeni gökada, aynı zamanda Samanyolu'nun merkezine en yakın gökada ünvanını da ele geçirdi. Samanyolu'nun yeni kurbanı, Güneşimize 25.000 ışık yılı, Samanyolu'nun merkezineyse 42.000 ışık yılı uzaklıkta bulunuyor. Büyük Köpek, bu durumda yine Samanyolu'nca yutulmakta olan Sagittarius (Yay) cücesinden daha yakın bir konumda.

2 Mikron Tüm Gökyüzü Taraması (2MASS) adlı program çerçevesinde, Samanyolu diskindeki toz bulutlarının gerisinin gözlenmesine olanak sağlayan kızılötesi dalga boylarında yapılan gözlemlerle keşfedilen cüce gökada, yaklaşık 1 milyar Güneş kütlelerinde. Samanyolu'nun muazzam çekim gücünün etkisiyle Büyük Köpek'ten kopan yıldız kuşakları, gökadamızın diskine karışıyor. Bu da Samanyolu gibi büyük gökadalardan, daha küçük komşu gökadalara yutup hazmederek bu görkemli boyutlara ulaştıklarının yeni bir göstergesi. Yutulan küçük gökadalardan dağılarak, yıldızlarını

gökadaları çevreleyen geniş halelere saçtıkları biliniyordu. Ancak gökada disklerinin de bu şekilde büyüyebileceği şimdiye kadar düşünülmüyordu. Oysa, Samanyolu'nca Büyük Köpek'ten çalınan yıldızlar, gökadamız diskindeki yıldız sayısını %1 artırmış görünüyor. Ayrıca cüce gökadanın artıklarının, Samanyolu çevresinde bir halka oluşturduğu da gözlenmiş. Araştırmacılar, bu gökadanın Samanyolu'nun çekim gücüne daha fazla dayanamayıp yakında tümüyle dağılacak görüşündeler.

NASA Basın Bülteni, 4 Kasım 2003

Her Yıldızın Gezegeni mi?

Dünyanın çeşitli yerlerinde süren sekiz ayrı program çerçevesinde gökbilimciler, 1800 kadar yıldız gözleyerek, hareketlerinde çevrelerinde dolanan gezegenlerin varlığının işareti olabilecek radyal (bizim doğrultumuzda) "yalpa"lar arıyorlar. Şimdiye kadar bu yöntemle, 101 yıldızın çevresinde 116 gezegen belirlendi. Bu yıldızlardan 94'ü, "Güneş benzeri" F, G ve K sınıfı yıldızlar. Bu sayılardan hareket edilecek olursa, Güneş benzeri yıldızlardan en az %5'inin gezegene sahip olduğu sonucu çıkartılabilir.

Ancak, Avustralya New South Wales Üniversitesi'nden Charles H. Lineweaver ve Daniel Grether'a göre, iş bununla bitmiyor. İki araştırmacı, Astrophysical Journal dergisinde yayımlanacak makalelerinde "Eğer incelemeyi, yalnızca en uzun süre (yaklaşık 15 yıl) gözlenen yıldızları kapsayacak şekilde daraltırsak, gezegeni

olan yıldızların oranı %11'e çıkar" diyorlar. "Eğer kapsam en uzun gözlenen ve yüzey etkinlikleri en kesin hız ölçümlerine izin verecek kadar düşük olan yıldızlara daraltılırsa, bunların %25'inin gezegeni olduğu görülür." İki gökbilimcinin, inceleme kapsamlarını sınırlarken, kendi öngörülerini sınırlamaya pek hevesli olmadıkları belli. Bilinen Güneş dışı gezegenlerle ilgili veriler,

kütle ve yörünge periyotları yeterince ölçülmemiş ya da hiç ölçülmemiş olası gezegenler için de geçerli sayılırsa, "bu bile ancak bir alt sınır sayılabilir". Lineweaver ve Grether, "Hatta Güneş benzeri yıldızların hepsinin çevresinde gezegen bulunabilir" diyorlar.

Sky & Telescope, Aralık 2003

